

Pregled važnih novic preteklega tedna

★ **PESIMISTIČNI KRALJ.** — Mladi monarh Irana je že zaigral svojo avtoriteto in zadnjo priliko, ko se je bal podpreti drastične mere svojega bivšega premierja Ahmeda Quavamata proti nacionalistom. Zdi se, da šah vidi, da se konec naglo bliža. Njegova sestra, princesa Ašraf, je že odpotovala z letalom v Zdr. države, kamor je vzela s seboj 70 kosov prtljage.

★ **OPTIMISTIČNI KRALJ.** — Ibn Saud, kralj Saudi Arabije, ki je bogata na olju in ki si je že nabavil dvajset velikih ameriških avtomobilov, opremljenih z napravami za ohlajevanje zraka, in "auto-trailer" ali hišo na kolesih, ki se jo priklapi avtomobilu, za katero je plačal 20.000 dolarjev, si je zdaj domislil, da potrebuje še moderno veliko letalo. Transoceanska družba je naznanila, da preureja veliko DC-4 letalo v moderno zračno palačo za Njegovo Puščavsko Veličanstvo. Preuredba in opremlitev bo stala \$100.000. Med ostalimi "potrebščinami" bo v letalu tudi prestol, velika spalnica s kopalnico, dvigalo ali lift in 14 razkošnih naslanjačev.

★ **BEG IZ RAJA.** — Tekoči mesec je že pritežalo iz komunistične Vzhodne Nemčije v zapadni Berlin nad 7000 prebivalcev, ki so zaprosili zapadnonemške oblasti za politično pribežališče. Izgleda, da bo število pribežnikov ta mesec, ki ga je komaj polovico v kraju, še prekosilo rekord meseca julija, ko je pribežalo v zapadni Berlin 13.000 prebivalcev Vzhodne Nemčije.

★ **NEVARNO OROŽJE.** — Kdor hoče imeti in lastovati v Romuniji pisalni stroj, mora imeti za to policijsko dovoljenje. Kršilci te naredbe so prav tako strogo kaznovani kot oni, ki imajo strelno orožje brez policijskega dovoljenja. Režim si prizadeva zatreti protikomunistične okrožnice. Policija zapira vse od desetletnih dečkov do sedemnajstletnih mladeničev, ki jih drži kot talce ali pa jih zaslišuje glede njihovih družinskih članov, ki so osumljeni protikomunističnih dejanj.

★ **ZA OHRANITEV STALINA.** Begunci iz Sovjetije poročajo, da skupina sovjetskih znanstvenikov eksperimentira že od leta 1938 s "človeškimi" "poizkusnimi kuncu", da bi našla način za podaljšanje Stalinovega življenja. V kijevskem biološkem inštitutu je kakih 30 mož, večinoma kmetov iz Georgije, ki so približno Stalinove starosti (72 let), kateri so tam tako rekoč jetniki. Vsi ti žive v posmenanju Stalinovih navad in znanstveniki jim vbrizgavajo serum, ki naj jim podaljša življenje. Enajst od teh jih je že umrlo.

★ **MacARTHUR v novi vlogi.** — Gen. MacArthur je postal pretekli teden predsednik odbora Remington Rand korporacije s \$100.000 plače na leto. — Letni promet te korporacije, ki operira v Zdr. državah 22, in petnajstih državah inozemstva pa 23 tovarn, znaša \$227.000.000. Te tovarne izdelujejo vsakovrstne stroje, od pisalnih in računskih strojev, strojev za britje itd. pa vse do velikih najpreciznejših strojev, kateri stanejo milijon dolarjev vsak. Poleg tega bo general še vedno prejemal svojo generalsko plačo, ki znaša \$19.548 na leto.

NOVI GROBOVI

Frank Pierce
Po težki, šestmesečni bolezni je umrl v nedeljo zvečer na svojem domu, 1382 E. 123 St., Frank Pierce, star 43 let. Zapuščena žena Alice, roj. Mismas, in štiri otroke: Alice Osborne, Frank, James in Nancy, očeta in mater, Frank in Agnes, roj. Prisel, sedem bratov: Martin, Joseph, John, Louis, Frederick, Edward in Anthony, ki je član reda Salvatorijskih očetov in je poznan kot Father Justin, ter 2 sestre, Agnes Sargi in Anna Grosel. Čas pogreba še ni bil določen. Pogreb bo v oskrbi Grdinovega pogrebnega zavoda na 17010 Lakeshore Blvd.

Vincent Gnidiza
Po enotedenski bolezni je umrl v soboto zjutraj v St. Alexis bolnišnici Vincent Gnidiza, stanujoč na 3998 E. 80 St., v starosti 82 let. Doma je bil iz fare Boštanj na Dolenjskem, odkoder je prišel pred 50 leti. — Bil je dobro poznan in je imel več let čistilnico obklet ter je bil po poklicu krojač. Spadal je k društvu Slava št. 173 SNPJ. Tukaj zapuščena strica John Stautiharja, svakinjo Mary Udovic ter več sorodnikov. Pogreb se bo vršil iz Louis Ferfolia zavoda v torek zjutraj ob 8:30 v cerkev sv. Lovrenca in od tam na pokopališče Kalvarija.

Jennie Mišmaš
Po deset let trajajoči težki bolezni je v soboto zvečer umrla Jennie Mišmaš, roj. Hočvar, stara 66 let, stanujoča na 1404 E. 53 St. v svojem domu. Zapuščena moža Josepha, doma iz iste fare namreč Ambrusa na Dolenjskem. Dalje zapuščena sina Josepha in Engelberta ter hčer Alojzijo Godec in dva vnuka, v starem kraju pa sestro Terezijo Hrovat. Pripadala je društvu Carniola Hive 493 Macca-bees, Marija Magdalena št. 162 KSKJ, SZZ 25 in k Oltarnemu društvu. Pogreb je določen za danes ob 4. popoldne na mrtvašnici oziroma v Grdinovem pogrebnem zavodu, odkoder bo pokopana v sredo ob 9:30 na Kalvarija pokopališču.

John Trček
Po enoletnem bolehanju je umrl v soboto zvečer ob 10 na domu svoje hčere Mrs. Joe Zarajšek, 1083 Addison Rd. John Trček. Doma je bil iz Rovt pri Logatcu. Skoraj 40 let je delal težka dela v tovarni Atlas Bolt and Screw Co., zadnjih devet let je bil v pokoju. Bil je vdovec zadnjih 27 let. Zapuščena je omejeno hčer Mrs. Zakrajšek, sina Williama in hčer Jean Fadlovich iz Gilbertu, Minn. ki je dospela k umirajočemu očetu ravno pred njegovo smrtjo v soboto zvečer. Pripadal je društvu sv. Vida št. 25 KSKJ, sv. Cirila in Metod št. 18 SDZ in dr.

Danes deloma oblačno in toplo.

Važni dnevi svetovne zgodovine

Dne 18. avgusta 1834 je bil rojen Marshall Field, ameriški trgovec in človekoljub. Umrl je leta 1906.

sv. Antona Pad. K. O. Ohio. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v turek ob štirih pop. v Grdinovem pogrebnem zavodu, — pogreb pa bo v četrtek ob 9 uri v cerkev sv. Vida in od tam v družinsko grobnico na Kalvariji.

Mary Zilinskas
Umrila je Mary Zilinskas, roj. Bugar, stara 43 let, stanujoča na 10014 Euclid Av. Pokojna zapuščena moža Josepha, sina Johna, in brata Franka ter Lawrence Bugar. Pogreb bo iz Della Jakubs and Sons pogrebnega zavoda v sredo 2. avgusta ob 9:30 v St. George's cerkev in od tam na Kalvarija pokopališče. Gornji pogrebni zavod je na 6621 Edna Ave.

Joe Kastelic
Ponoči je umrl Joe Kastelic, stanujoč na 3576 E. 81 St. Pogreb bo oskrbel Ferfolia pogrebni zavod. Podrobnosti jutri.

Nov sovjetski avlo kopija Fordovega avla iz leta 1939

LOS ANGELES. — S parnika, ki je priplul iz Finske, so raztovarili med drugim tudi siv avtomobil, ki je izgledal kakor ameriški Ford sedan prejšnjih modelov. Avtomobil je prispel iz Helsinkov, kjer ga je kupil Amerikanec Stanley F. Slotkin. To je prvi sovjetski model, ki je prišel v to deželo iz zaležne zaveze. Avto si bodo prišli ogledati uradniki državnega departamenta in inženirji raznih avtomobilskih družb.

Kako je spravil avto iz Helsinkov, Slotkin najprej ni hotel povedati, potem pa je dejal, da je prišel v to deželo iz zaležne zaveze. Avto si bodo prišli ogledati uradniki državnega departamenta in inženirji raznih avtomobilskih družb.

Kako je spravil avto iz Helsinkov, Slotkin najprej ni hotel povedati, potem pa je dejal, da je prišel v to deželo iz zaležne zaveze. Avto si bodo prišli ogledati uradniki državnega departamenta in inženirji raznih avtomobilskih družb.

Bodi previden in pazljiv, pa se boš izognil marsikateri nesreči!

LEWIS JE ODREDIL ZASTOJ DELA

Predsednik premogarjev je odredil, da ima od 23. avgusta do 1. sept. delo v rovih počivati.

WASHINGTON. — United Mine Workers organizacija je naznanila, da bo vsa produkcija premoga ustavljena od 23. avgusta do 1. septembra. To bo v "spomin" članom, ki so bili ubiti ali pohabljeni v rudniških nesrečah.

John L. Lewis, predsednik organizacije, je odredil ta zastoj v postnem naznanilu vsem, ki se jih tiče, rekoč, da industrija še vedno krši pravila, ki so bila sprejeta in uveljavljena za varnost premogarjev.

Tekom enega tedna, ko bo pričela produkcija premoga, naj spravijo lastniki rogov "premogovnike v red, da bodo odgovarjali varnostnim zahtevam" je izjavil Lewis.

Z delom bodo prenehali v vseh rudnikih trdega in mehkega premoga kjer so uposleni člani te organizacije. Vse drugo potrebno delo v rudnikih, za vzdrževanje rudnikov in tako dalje, pa se bo brez prekinjenja vršilo.

Pet milijonov novih avtov v letu 1953

WASHINGTON. — Vladni uradniki in izdelovalci avtomobilov si bodo prizadevali doseči proizvodnjo petih milijonov novih avtomobilov prihodnje leto.

Uradniki National Production Authority so izjavili, da je to minimalno število novih avtomobilov, ki jih potrebuje dežela.

Pomanjkanje jekla, ki je nastalo, je že povzročilo redukcijo totalne proizvodnje v tem letu na 4.200.000 vozil.

Rekord je dosegla avtomobilska industrija leta 1950, ko je izdelala 6.600.000 novih avtomobilov.

Konvenciji Ameriške bratske zveze!

Danes se prične v Clevelandu konvencija Ameriške bratske zveze, spoštovane slovenske bratske podporne organizacije, ki ima svoj glavni urad v mestu Ely, Minn.

Časi, v katerih se vrši konvencija te organizacije, so silno resni tako za posameznike kakor za vse naše gospodarske, bratske in druge ustanove, ki se imajo za svoj procvit in razmah zahvaliti predvsem ustavnim svoboščinam in pravicam, ki jih priznava ta velika demokratična dežela tako svojim državljanom kakor vsem njihovim organizacijam in ustanovam. Uverjeni smo, da se bosta vodstvo organizacije kakor tudi spoštovana delegacija v polni meri zavedala teh neizpodbitnih dejstev pa tudi svoje velike odgovornosti do članstva, ki si je ustvarilo v tej deželi svoj dom in življenjsko eksistenco, in do dežele, katere državljanji smo in ki nam je omogočila doseči vse to, kar imenujemo danes naše.

Ob spominu na nekatere tedne konvencije Amerikancev jugoslovanskega porekla, ki smo jim bili priča in o katerih je mnogo poročalo ameriško časopisje, upamo in želimo, da bo ta konvencija sklenila vse to, kar bo delalo čast njemu lepemu in pomembnemu imenu in kar bo v ugled vsemu članstvu te dične organizacije. Ker je glavni odbor duša in srce organizacije, smo prepričani, da bo delegacija izbrala iz svoje srede ter postavila na vodilno mesto za prihodnja štiri leta može, ki se bodo zavedali, da so predvsem Amerikanci in kot taki obvezani delovati za veličino in slavo dežele, kateri so prisegli vdanost in zvestobo in v kateri se je razmahnila ta hvalevredna organizacija do svoje današnje velike moči in moralnega ugleda.

S to željo pred očmi želimo spoštovani delegaciji Ameriške bratske zveze najlepše uspehe pri njenem važnem zborovanju. — Uredništvo.

Slovenska pisarna

6116 Glass Ave., Cleveland, O.
Telefon: EX 1-9717

ŠOLA (slovenska sobotna). Višja skupina ima nalogo: Berilo "Voda" (str. 46) s svojimi besedami. Sklanjati v stavkih besedo "cerkev" v ednini, dvojini in množini. — Nižja skupina napiše pet besed z začetno črko "s" in sicer v vsako vrstico isto besedo tolikokrat, da bo vrstica polna.

SESTANEK staršev, otrok slovenske sobotne šole v sredo zvečer ob pol sedmih v Slovenski pisarni. Pridite točno in bo sestanek do pol 8. gotovo končan.

ŠOLSKI ZLET slovenske sobotne šole bo v slučaju lepega vremena v četrtek. Odhod izpred pisarne ob pol devetih zjutraj. Otroci se vrnejo ob osmih zvečer pred pisarno. Pojdemo z busom.

Na cilju gremo v hrib skoz gozdove in čez trate. Otroci torej ne bodo potrebovali kopalnih oblek. Vožnjo plača šola.

Sedmi napad rdečih na krvavi hrib je bil odbit

Marini smatrajo, da imajo komunisti 3.735 mož izgub.

SEOUL. — Na krvavem Bunker Hillu je zavladal v nedeljo zjutraj nervozen mir, ko so čete Zdr. narodov odbile napad komunistov, ki je bil že sedmi v enem tednu.

Zadnji napad je bil najhujši izmed vseh. Borci so se tolkli dobesedno s pestmi ter se klali z bajoneti po bunkerjih in jabinah. Veliko vlogo so igrale tudi ročne granate, ki so trgale borce na obeh straneh na kose.

Ameriški marini menijo, da so izgubili komunisti pri teh napadih 3.735 mož.

Kadar se ne brigate za opozorila, dokler ni prepozno, ste krivi svoje nesreče sami.

Ameriški Slovenci odklanjajo importirano rdečo "svobodo"

PRETEKLI TEDEN smo ponatnili v našem listu članek iz "Slov. poročevalca" v Ljubljani, v katerem komunistični časnikarji sami sporočajo o škandaloznih razmerah, ki vladajo v nesrečni Sloveniji in ostali Jugoslaviji pod trdo pestjo komunističnih birokratov, ki gnjavijo brezpravno ljudstvo, kakor ga ni še gnjavil nikoli noben tiran. Razmere v naši rojstni domovini so danes tako temeljito in splošno znane, da o njih ne bomo več izgubljali besed. Znale so nam od poročevalcev svetovnega tiska; iz pisem naših domačih; iz poročil naših rojakov, ki so obiskali domovino, odkoder so se razočarani, ogorčeni in zagrenjeni vrnili, — zdaj pa iz poročil ondotnega komunističnega lista samega, ki je potrdil vse to, kar smo vedeli, in povedal še mnogo drugega, kar ni bilo tako na splošno znano.

Well, nekaterim je res dolgo vzel in so se morali šele na lastne oči prepričati o duhovnih in materialnih "blagih" ljudstva v tej pavlarski "ljudski demokraciji". Kakor iz sovjetske "diktature proletariata", (kar pa ne pomeni, da proletarijat diktira, marveč da proletarijat pod dikta-

turo gara in životari!), tako se je tudi iz Titovine pod velikim geslom: Smrt fašizmu — svoboda narodu! širila v svet Velika Laž o ljudski osvoboditvi, dočim je prišlo v resnici ljudstvo — z dežja pod kap! Tej Veliki Laži je naselo mnogo naših ljudi v Ameriki, ki pa so kmalu spoznali vso bridkoto resnice in velikanstvo potegavščino teh novih rdečih prerokov, ki so predstavljali kolektivizem ali zadržugarstvo za liberalizem, individualizem ali lastno voljo posameznika pa za reakcijo, fašizem, gnjilo, ki ni vredna in sposobna življenja!

Ni časa ne volje, da bi se na tem mestu spet spuščali v problematiko teh vprašanj, ker je bilo teh polemik že mnogo in ker so dejstva zdaj dovolj znana vsem, ki pred njimi ne miže. Zato bomo to poglavje zaključili s preprostim argumentom naših povprečnih, preprostih, pa duševno zdravih in razsodnih ljudi, ki jim ni do raznih "dialektik" in "ideologij", temveč i-majo za titovsko propagando ameriških slovenskih propagandistov tale preprost in vsakemu razumljiv komentar: "Presiti so! Če je tu tako slabo, tam pa tako

dobro, — le zakaj ne gredo tja in če so že tam, le zakaj tam ne ostanejo?! Čemu se jim tako mudi s prvim eroplanom ali šifom nazaj!"

Kratek in lakonski argument, ki več pove ko vse dolgovzne "učene" polemike!

Pa dovolj o tem! Naj rečemo nekaj bolj aktualnega. Tole:

Usoda svobodnega sveta je danes na kocki! Predvsem usoda Amerike, ker je ona najmočnejša in glavno obzidje v obrambi zapadne civilizacije ter vsega onega, kar je civiliziranemu in kulturnemu človeku draga in za kar se plača živeti! Kar se je zgodilo Rimu petega stoletja, ki so ga prevaleli in razdejale barbarske horde, to se utesne zgodi svobodnemu svetu dvajsetega stoletja, če se ob času ne zame velike nevarnosti, ki mu prežita! Oziroma se samo na Baltik, kjer je izginilo v sovjetsko komunistično malho troje neodvisnih in suverenih držav; v velik del Nemčije, v vzhodno in srednjo Evropo, v Azijo. . . Ogromni polip steza svoje sluzaste tipalke po vsem še svobodnem svetu, pri čemer mu pridno pomagajo domače Pete kolone! V teh nevarnih časih je dolžnost vsakega

državljana in vsake politične, kulturne ali bratske podporne organizacije, da nastopi v obrambo vsega tega, kar je omogočilo njemu kot posamezniku, njegovi družini in njegovi organizaciji procvit in razvoj: SVOBODA, s katero so oblagodarjeni državljani te dežele! Ne igravimo se z njo! Ne zapravljajmo je!

Za obrambo svobode in vseh državljanskih svoboščin so pred vsem poklicane bratske organizacije, ki izvajajo svoj vpliv nad stotisoči članstva. Zlasti te naj poskrbe, da ne bodo ponavljale neodpušljivih in nevhvaležnih dejanj nekaterih nemških in italijanskih bratskih organizacij za časa druge svetovne vojne, ko so bili nekateri njihovi najvišji predstavniki v tej deželi, agenti Hitlerja in Mussolinija ter so bili mnogi pošteni državljani nemškega in italijanskega rodu odvisni od muh teh "ambasadorjev brez portfelja," dokler niso njihovi vzori storili konca, kakršnega so zaslužili!

Svobodo in demokracijo, kakršno izvaža Tito in kakršno širijo po tej deželi njegovi agenti, vohuni in ovaduhi, ameriški Slovenci odločno odklanjajo!

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

K molitvi—
Članice dr. Sv. Marije Magdalene št. 162. K. S. K. J. so vabljeni, da pridejo v torek ob 2. uri popoldne v Grdina pogrebni zavod, k molitvi za sestro Ivano Mišmaš, v sredo se pa udeležite pogreba ob 9:30.

K molitvi—
Članice podružnice št. 25 S. Ž. zveze so prošene, da se udeležijo skupne molitve danes večer ob 7:30 za pokojno Jennie Mišmaš v Grdina pogrebnem zavodu na 62. St.

V bolnišnici—
Mr. in Mrs. Joe Mohar, 6721 St. Clair Ave., sporočata iz Chinook, Mont. kjer se mudita na počitnicah, da je morala Julija Mohar nevarno bolna v bolnišnico. Njen mož Jože je bil prvi raznašalec Ameriške Domovine.

Se priporoča—
S. Liberman, 1446 W. 3 St. se priporoča konvenciji ABZ za naročila volnenega blaga za moško in žensko obleko, prikladno posebno za one, ki pošiljajo v staro domovino.

AFL bo indorsirala letos predsedniškega kandidata

To bo storila na svoji konvenciji, ki se bo pričela 15. septembra v New Yorku.

ATLANTIC CITY. — Ameriška delavska federacija bo zdaj privikrat v 28 letih indorsirala predsedniškega kandidata. To je bilo razvidno iz dejstva, ker je odbor Labor's League for Political Education, ki je politična veja AFL organizacije, odločno zavrnil predlog, da bi AFL ostala pri svoji stari tradiciji in da ne bi indorsirala ter svojemu članstvu priporočila nobenega kandidata.

Nekaj ur pozneje je eksekutivni koncil AFL, ki je tukaj zboroval, sklenil, da povabi kot govrnike na svojo konvencijo, ki se bo pričela 15. sept. v New Yorku, predsednika Trumana, D. Eisenhowerja kakor tudi governorja Adlai Stevenzona.

Angleško vojaštvo bo ostalo v Koreji

SEOUL, Koreja. — Angleške čete bodo najbrž ostale v Koreji tudi potem, ko bo sklenjeno premirje. Tam bodo ostale v obrambni službi.

Vpoklic 19-letnikov?

WASHINGTON. — Neki uradnik Selective Service urada je izjavil, da je povečana potreba po vojaštvu ustvarila možnost skorajšnjega vpoklica 19-letnikov.

NAJNOVEJŠE VESTI

MOSKVA. — V nedeljo zvečer je prispela v Moskvo kitajska vladna delegacija, obstoječa iz petnajstih mož, ki jih vodi premier Čou En-Lai. Kitajci bodo imeli važne razgovore s sovjetskimi voditelji.

LYNNMOUTH, Anglija. — V tukajšnjih krajih je deževje povzročilo povenjen, v kateri je utonilo do 34 oseb.

AKRON, O. — United Rubber Workers unija je pozvala na štrajk 13.000 delavcev pri B. F. Goodrich Co., v raznih njenih tovarnah po drugih krajih pa utegne zastavkati vsega skupaj 30.000 delavcev.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. E. Henderson 1-0623 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th 1908 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd 1879.

83 No. 161 Mon., Aug. 18, 1952

Delavski voditelj

Kaj takega se ni še nikdar zgodilo, kakor se je ob zaključku jeklarskega štrajka, da je predstavnik kapitalistov Ben Fairless pred zborom delavskih zaupnikov pokazal na njih voditelja, Mr. Phil Murray-ja, rekoč:

"To je dostojen mož in velik Amerikanec."

Med največjimi in najznamenitejšimi sedanjimi Amerikanci je danes gotovo Phil Murray, voditelj velike delavske armade, ki je organizirana v C. I. O. Časi so se spremenili. Nekdaj so slavili velike kralje, vojskovodje, ki so zmagovali v silnih bitkah, danes pa svet slavi upravičeno može, ki vodijo delavske množice v borbi za njih pravice.

Veliki delavski voditelj Phil Murray je bil rojen 1. 1886 na Škotskem od katoliških irskih staršev. Njegov oče je bil predsednik krajevne organizacije premogarjev. Ko je bil mladi Phil komaj star šest let, je že doživel prvi premogarski štrajk na Škotskem in vse bridkosti takega štrajka. Štiri leta nato je nehal hoditi v šolo in je moral kot deček že na delo v premogokop. Takrat so vladale na Angleškem žalostne socialne razmere in so morali celo otroci na delo v rudnike, da se je mogla preživljati delavska družina. Leta 1902. pa se je vsa družina Murray preselila v Združene države in mladi Phil je prišel na delo s svojim očetom v Keystone Coal & Coke Co. v Westmoreland County, Pa. Leta 1904 je neki tehničar mladega Murrayja prikrajšal pri tehtanju. Fant se je razburil in udaril tehničarja, radi tega je bil odslovljen iz službe in mu je bilo celo ukazano, da se mora izseliti iz okraja. Toda predno se je izselil iz Keystone, so ga tamkajšni premogarji izvolili za predsednika svoje krajevne unije in s tem se je pričela življenjska pot Murrayja kot delavskega voditelja.

Najprej je deloval v uniji premogarjev, ki jih je vodil John Lewis, nato pa je prešel k uniji jeklarjev, kjer je postal predsednik velike zveze delavskih unij C. I. O., ki šteje danes kake 17 milijonov delavcev.

Murray je izmed vseh dosedanjih delavskih voditeljev v Združenih državah pokazal največ sposobnosti. Mož je pravi delavski general, odličen taktik, vojskovodja, ki je dobil že mnogo bitk v borbi za delavske pravice. Zadnji njegov veliki uspeh je vodstvo in zaključek ogromnega štrajka jeklarjev. Njegov uspeh je, da so danes zastopniki ameriškega delavstva kot enakovredni člani ameriških diplomatskih misij po vsem svetu zaposleni kot svetovalci v delavskih in socialnih zadevah. Njegova sodba je merodajna v marsikaki važni zadevi v Washingtonu. Za ljudi, ki so izšli iz delavskega stanu na odgovorna mesta, je velika nevarnost, da se prevzamejo in postanejo domišljavi demagogi. Murray je ostal skromen delavski voditelj, ki se drži čim bolj v ozadju, toda mož je spreten, da vedno ohrani svoj vpliv in svojo moč.

Kaj je podlaga njegovemu družabnemu nazoru in kakšni so cilji njegove socialne borbe?

Stari delavski organizator v U. S. Sam Gompers je bil še zelo pod vplivom socialističnih idej. Njegov cilj je bil: "Več, vedno več." To se pravi, da naj se delavske unije bore za to, da bi delavec vedno več koristi dosegel od podjetnikov. Murray ne govori dosti. Toda jasno je, da so njegove socialne ideje in njegovi cilji širši in globlji. Ideološke smernice za njegovo delo so papeške okrožnice "Rerum novarum" in "Quadragesimo anno", ki jih ima vedno pri rokah na svoji mizi v uradu v Pittsburghu. Na podlagi teh se Murray izraža glede socialne pravičnosti. Nekoč je rekel: "Moji pradedje so že poznali te ideje, predno jih je napisal Leon XIII."

Jasno je, da se Murray zaveda, da papeških socialnih okrožnic ni mogoče v Združenih državah uveljaviti kar čez noč, na to je treba pripravljati vso ameriško družbo, delodajalce in delavstvo. Tudi je socialni položaj pri nas drugačen v marsičem, kot je v drugih državah ali v Evropi. Toda njemu stoji pred očmi cilj organizirane človeške družbe, ki naj bi bila urejena po poklicih, po stanovih, po zaposlitvi, ne pa na podlagi sosesčine ali predmestja. Torej neke vrste stanovski družabni red, ki naj bi ne bil zgrajen na socialistični ideologiji razrednega boja, marveč na podlagi prepričanja, da sta tako podjetnik, kakor tudi njegov delavec člana in sicer enakovredna člana človeške družbe in istega stanu. Jeklarski podjetnik in jeklarski delavec tvorita isti stan in bi morala imeti pred seboj tudi isti cilj in skupaj delati v isti družbi in sporazumno za skupne naloge. Jeklarski delavec in jeklarski podjetnik ne smeta biti dva sovražna razreda, tudi ne samo soseda v novi boljši družbi, marveč člana istega stanu, iste družine in istega družabnega organizma.

Tudi Murray se bori kot nekdanj Gompers, da bi delavci, organizirani v njegovih unijah, dosegli vedno več, vedno boljše plače in boljši položaj. Toda plače se niso same na sebi zadnji smoter. Dobre delavske plače so po njegovem pravilnem pojmovanju potrebne radi tega, ker dajejo delavcu stalnost, primerno dostojanstvo in ugled v človeški družbi. Unije niso potrebne delavcem le radi tega, da jim izvojujejo le boljše plače, marveč da bi se delavec v moderni in-

dustrijski družbi mogel dostojno uveljaviti kot enakovreden član človeške družbe.

Murray je gentlemen, kakor ga je imenoval njegov nasprotnik v jeklarski borbi Mr. Fairless. Borbo delavstva vodi na dostojen način, ki upošteva pravičnost tudi napram podjetniku. Kaki izgredi so se vršili včasih tu in posebno v Evropi med takimi velikimi delavskimi štrajki, ko so delavstvo hujskali rdeči demagogi! Tekom 55 dni trajajočega ogromnega štrajka jeklarjev ni bilo nikjer najmanjšega razgrajanja in ne nasilja, zato je predsednik jeklarske industrije imenoval ta štrajk "najbolj prijazen štrajk." To je znamenje, da ima ameriško delavstvo vodstvo, ki se sicer odločno bori za delavske interese, toda na gentlemenski način, brez nasilja, brez demagogije in brez sovraštva, ki je sad socialističnega razrednega boja.

Mnenja in vesti

IZ ŽELEZNEGA OKROŽJA

Piše Andrejček

Duluth, Minn. — V "Heraldu" sem bral oni dan o dveh ameriških političnih voditeljih, o illinoiskem guvernerju Adlai Stevenson in o zveznem senatorju Richardu B. Russell iz Georgije, kakšna mnenja imata o veri v Boga.

Poročevalec je vprašal glede tega illinoiskega guvernerja Stevensona in ta je odgovoril takole:

"The foundations of our nation were laid by men and women who believed in God and in His influence in human affairs," says Governor Stevens. "The leaders who brought our country through its times of gravest danger were men of faith. From the earliest days religious influences and spiritual aspirations have been vital forces in American life."

"In these times comparisons are continually made between America and Russia . . . I would say that the one supreme difference, dwarfing all others, is this: America and its leaders believe in God; the rulers of Russia have turned their backs on God and deny His very existence."

Nato je vprašal zveznega senatorja Russella iz države Georgija in ta je podal naslednjo izjavo:

"A living faith in a living God has characterized the spiritual life of America," says Senator Russell. "It is true that man shall not live by bread alone, and it is possible that the very bread of material prosperity which we enjoy depends more upon our appetite for and diet from the other rich blessings of God than it does upon any other consideration."

Guverner je po veri unitarijanec, senator Russell metodist.

Značilno kajne, za državnike najbogatejše dežele na svetu, da se ne sramujejo priznati, da vse dobrine na svetu prihajajo od srečnega notranjega razpoloženja, ki ga more dati človeku edino dušni mir, ki ga človek sploh ne more drugje najti kakor v Bogu, ki je njegov stvarnik in gospodar.

Kakšen odgovor bi poročevalec dobil, če bi kaj takega vprašal recimo šumarskega "maršala" Tita? Kaj še le, če bi pobaral "nezmotljivega" rdečega papeža Stalina? In kaj so mislili o Stevensonu in Russellu uredniki pri Prosveti, kot Medvešek in njegov sedanji pomočnik Vitkovič? Slednji je, kakor pravijo po prepričanju Titov misijonar.

In kak odgovor bi nato dal elastični Bostjančič, ki piše G. N., o katerem pravijo, da mu v jasli polaga krmno Titova vlada? Ej, kaj bi odgovorili? Da sta Stevenson in Russell mračnjaka, če tudi sta šla skozi višje šole in študije, kakor bodo kedaj Titovi sopotniki pri Prosveti in G. N. šli, ali pa morda celo samo slišali o njih. Kdor veruje v Boga, je pri naprednih sopotnikih praznoglavec! To sklepajo sami po sebi. Praznoglavec vsak sodi, da je tudi vsak drug človek na svetu praznoglavec, posebno še oni, ki niso njihovega duha, ki so jim ga nalili v glavo taki učenci, ki so urejevali Prosveto in druge brezverske liste v Ameriki zadnji par desetletij.

Boste rekli, kaj pa to navajaš? Zakaj? Zato, ker je v teh izjavah dobra duševna hrana za vsakega, ki zna zdravo misliti. Baš to ni dobro, da sodobni ljudje o takih zadevah vse premalo mislijo, ampak se dajo kar voditi lažikazipotom, ki jih vidi v zmede. Kam je pripeljal toliko slovenskih ljudi v Ameriki socialističen nauk? In zakaj jih je zapeljal? Zato, ker niso mislili z lastno glavo, ampak so dovolili, da so na Lawndale mislili za nje. Čas je že, da si slovenski delavci zastavimo vprašanje: Kam nas vodijo taki kaži, kakor so pri Prosveti, pri Glas Naroda, pri Enakopravnosti in Novi Dobi? Kdor ima zdravo pamet, mu ni težko priti do pravega odgovora in pojasnila. Pa še drugič kaj o tem.

Farmarji po severo-zapadu tožijo, da je zadnje tedne cena žitu padla. Navajajo, da jih pometu pri delu, gnojila in poljedelsko orodje in drugo več stane, kakor pa prinesejo noter sedanje cene žita. Ko bo žetev končana slutijo, da bo padanje cen še večje. Čudno, ko pa stopiš v pekarno ali v prodajalno peciva pa vidiš in čutiš v žepu, da je cena v zadnjem letu poskočila kruhu in drugemu pecivu.

Farmarske organizacije so poslale na vlado apel, naj zniža vplakcevanje farmarskih mladeničev v vojaško službo, ker da manjka delavcev pri žetvi in drugih poljedelskih delih. Omenjajo, da je v zadnjih dveh letih do šest milijonov delavcev manj za farmarska dela, kar se hudo čuti. Sinovi farmarjev, ki so doma pri delu pomagali, so v vojaški službi, farmarji pa morajo starejše ljudi najemati za dela in jih drago plačevati. Vlada bo baje znižala rekrutiranje farmarskih mladeničev tekem poletnih mesecev.

Predsednik Truman je imel načrt za vpustitev stalnega diplomatskega zastopstva pri Vatikanu. V protestantovskih krugih, posebno še v masonskih je zavržalo in protesti so deževali v Washington. Korenine usodnega razkolništva in nasprotstva proti Rimu še niso usahnile. Duh prevzetnega Henrika VIII. je še tu. Žalostno za krščanski svet! Še bo treba dosti moliti za edinost med kristjani.

V Gospodarskem glasilu sem bral pred nekaj dnevi, da je kanadski dolar dosegel višino vrednosti v ameriški valuti \$1.03. Tako je dolar naših sosedov na severu pustil zadaj naš dolar za tri cente. Poročilo omenja dalje, da ameriški investitorji zadnje mesece močno vlagajo svoj kapital v industrijska podjetja Kanade. V čem tiči vzrok? Ali se bližajo vojni? Ali so krivi visoki davki?

Pravijo, da je v Italiji ameriško maslo ceneje, kakor pri nas v Ameriki in ameriška moka tudi. To je pa težko spraviti v sozglasje? Da bi na Laškem lažje ceneje naše produkte prodajali, kakor tu doma? Ali vojnja pre-ko 4 tisoč milj daljave nič ne stane, ali pa morda prevozne družbe še plačajo, da smejo te produkte "slavnim" Lahom voziti? Ali pa morda Stric Sam po načrtu gospoda Marshalla razli-

ko doplača? Nekaj bo posredil! Meni to ne ugaja, da je naš stric do Lahov bolj dober, kakor pa do nas njegovih otrok.

Vojna v Koreji ni nobeno igrčkanje. Ameriške izgube na mrtvih, ranjenih in pogrešanih že segajo do blizu 112,000. Med 25. junijem in 1. julijem so zgube znašale 965. V enem samem tednu blizu 1000. In 1000 ljudi in to najboljših mladih zgubiti v enem tednu je grenka pilula za vse nas. Čemu? Zakaj? Razumemo, da komunistem zaustavljamo. Ampak, tako ga slabo zaustavljamo. Nasvet generala MacArthurja je bil boljši. Če smo v vojni, tedaj udarimo, da bo kaj zaleglo, kaj bi slepe miši igrali in dajali priložnost komunistom, da se njihova moč jači?!

Demokrati kot republikanci so imeli težave na svojih konvencijah glede civilnih pravic in svoboščin (Civil Rights). To so bolj zadeve juga. Južne države imajo razna določila, ki delajo razlike med črnci in belci. V par državah imajo tako imenovani "poll-tax", da smejo voliti le ti, ki plačujejo davek in ker imajo belci veleposestniki v zakup skoraj vso zemljo, ne pridejo ta črni, ki tvorijo le služničad vpovšet in ne smejo voliti. To je seveda zapostavljenje in zvezni zakoni so proti temu, ampak južnjaki se upirajo, da bi smela zvezna vlada posegati v njihove lokalne zadeve in zahtevajo, da so doma sami svoji gospodarji. So še druge zadeve, ki delajo ovire črncem in jim ne dovoljujejo enakopravnosti z belci. Ker se pa črnci hitro množe in baje že tvorijo skoro 14% prebivalstva in da po drugih severnih krajih dobijo njihove glasove, so kajpada razni kandidati na njihovi strani in se bore za njihovo enakopravnost. Politične težave za stranke in njihove kandidate so pa v tem, da če nastopajo za odpravo postav in določb, ki omejujejo civilne pravice in svoboščine črncem v nekaterih državah na jugu, s tem zgubijo glasove južnih belcev. Ako so pa tihi radi tega in se ne postavijo na branik črncev, pa zgubijo naklonjenost črnskih volilcev po vsej deželi, ker slednji se bolj in bolj organizirajo tudi politično. Politiki pa saj veste, je pa kakor akrobat in če potreba, radi glasov stori vse, tudi ogenj je in ne samo muhe, kakor v sili vrag. Tako je pri tej zadevi. Kakšnih krščanskih načel pa menda ni dosti zraven, ampak politike je pa dosti. . .

Še par novic iz naših slovenskih krogov. Gašparjeva Francka s Čizma se je srečno vrnila še pred tedni iz potovanja. V Kalifornijo je šla tolažiti "Big Tonya", ker ga je nekdo po zadnji našeskal radi neuljudnih izpadov proti katoličanom. Ubogi Andrejček pa pravi, da bi bilo na svetu dogih, posebno še v masonskih je zavržalo in protesti so deževali v Washington. Korenine usodnega razkolništva in nasprotstva proti Rimu še niso usahnile. Duh prevzetnega Henrika VIII. je še tu. Žalostno za krščanski svet! Še bo treba dosti moliti za edinost med kristjani.

Bela žena smrt je hudo zaposlana med nami po železnem okrožju. Zadnje čase so odšli v večnost:

V Mountain Iron je preminula 65 let stara rojakinja Mrs. Polonija Burja.

V Breitung Township je umrl v Ameriki rojen 38 letni John Plantan.

V Nashwauk je umrl znani hrvatski rojak Štefan Grahovak, star 71 let. Tu je bival nad 50 let.

V Chisholmu je preminula dobro poznana slovenska pionirka Marjeta Kordež, star 76 let. Bila je pri dr. sv. Ane, KSKJ. in pri SZZ. Pokopana je bila iz cerkve sv. Jožefa na Chisholmu.

Na Gilbertu, Minn. je preminul slovenski pionir 80 let stari Frank Božič. V Ameriki je bil blizu 52 let. Umrl je v duluthski bolnišnici. Več let preje je bival na Evelethu.

V Aurori je umrl 64 let stari Frank Kazin. V Ameriki je bival okrog 40 let. Preje je bival dol-

go let na Šparti blizu Eveletha. Na Chisholmu je dalje preminul rojak Lovrenc Kovač, 89 let stari slovenski pionir. V Ameriki je prišel iz starega kraja še leta 1887. in sicer na Tower. Potem je bival nekaj let v Mountain Iron in na Hibbingu.

V Buhlu pa je umrl 86 let stari slovenski pionir Frank Perhaj. V Ameriko je prišel leta 1890. Bil je član KSKJ. in fare Presv. Srca na Buhlu.

V Kelly Lake je umrla te dni 64 let stara Marija Debelak. V Ameriko je prišla pred 44 leti in je bivala na Hibbingu.

Na Gilbertu je umrla tu rojena Slovenka 47 let stara Frances Bayuk.

Vsem umrlim želimo večni mir in pokoj. Sorodnikom pokojnih pa iskreno sožalje!

Tako vidite lega v grob ameriške Slovenije. Nič veselo poročilo ni to.

Vsem iskreno pozdrave z obal gornjega jezera!

Takrat ste nam jo pošiljali zastonj

Bridgeport, Conn. — Ameriško Domovino sem že v Nemčiji rad bral. Takrat ste jo nam pošiljali

Slovenski katoliški dijaški dom

Morda nismo še nikoli v zgodovini tako zelo potrebovali poštenih in sposobnih izobražencev kot prav danes in jutri. Moralne in materialne razvaline naravnost kriče po čvrsti katoliški in slovenski skali, temelju srečnejše bodočnosti.

in vendar — kakšna je slika! Cvet naše mladine je padel med vojno, ostale zastupljajo komunisti s satansko verno. Ali ni sveta verska in narodna dolžnost Slovencev v svobodnem svetu, da skušajo po svojih močeh pomagati ohraniti in poživiti za vero in narod vsaj tiste dijake, ki jih ni pobil sovražnik ali zastupil komunistem?

In te dijake bomo mogli najbolje rešiti s pomočjo "KATOLIŠKEGA SLOVENSKEGA DIJAŠKEGA DOMA" v Z. D. A. Le tako naši študentje ne bodo več raztreseni po vseh mogočih mestih in prepuščeni vsem mogočim kvarnim vplivom, ampak bodo živeli, delali in študirali skupaj v duhu svetih katoliških in slovenskih načel.

DIJAKI SE BODO VZDRŽEVALI SAMI. Z delom bodo skušali zaslužiti za šolnino in hrano — in preostali čas bodo s toliko večjo verno posvetili študiju. Toda združil in vezal skozi več let jih bo EDINO dijaški dom, kjer bodo stanovali in kjer si bodo ustvarili tudi svojo skupno ceno kuhinjo.

Potrebna je torej hiša, čeprav majhna in skromna. Za to pa naši dijaki ne zmorejo; še za šolnino in hrano bo šla marsikomu bolj trda.

Ali bi jim mogli in hoteli pomagati do skupne strehe Vi? To-liko veličastnih narodnih domov so Slovenci v svoji požrtvovalnosti zgradili, ali bi ne mogli VSI SKUPAJ kupiti vsaj staro poslopje za vzgojo naše mladine?! Koliko revnim slovenskim visokošolcem, današnjim in poznejše tistim, ki so sedaj še v srednjih ali ljudskih šolah, bi tako omogočili študij! Koliko dobrega bi s tem storili — in koliko slabega preprečili! — za vero in narod! Kar danes vzgajamo, to bomo jutri imeli. In kar danes zamenjamo, to se nam bo jutri bridko maščevalo. Zato, če želimo svojemu narodu srečnejšo bodočnost, začnimo pri korenini, to je, pri vzgoji: ZGRADIMO KATOLIŠKI SLOVENSKE DIJAŠKI DOM!

Svojim blagim dobrotnikom se bodo slovenski dijaki skušali izkazati hvaležno na sledeče načine:

1. V hiši bo na častnem mestu visela plošča z imeni in zneski "USTANOVITELJEV KATOLI-

zastonj in nam tako pomagali vzdrževati zvezo s svobodnim svetom. Koliko lepih uric sem prebil ob čitanju AD v taborišču Unterjettingen na Nemškem. Vedno znova je budil list v nas pojemajoče upanje na lepšo bodočnost. Naj Vam Bog tisočero povrne Vašo dobroto.

List se mi je priljubil. Navadil sem se nanj in ga ne bi mogel več pogrešati. Vsak nekomunistični Slovenec v tej deželi bi moral po mojem mnenju naročiti in redno brati AD. List pri- naša toliko zanimivega branja in toliko novic iz vseh področij življenja ter nas tudi stalno spominja na našo staro domovino in razmere v njej.

Živimo v težkih časih in kdor res ni prav trden, kaj lahko zaide na stran pota. Skušnjav in preiskkušenj je veliko, zato je nujno potrebno, da imamo nekoga, ki nas na nje opozarja. To malogo Ameriška Domovina pravo- lepo vrši. Tolmači nam politične in gospodarske ter socialne razmere v svetu in vsak čas pokaže na vzroke težav in na pravo pot, ki naj bi jo hodil vsak pošten katoliški slovenski Amerikanec.

Urednikom želimo obilo božjega blagoslova pri njih težkem delu. Josip Skubic.

"SKEGA DIJAŠKEGA DOMA" v Z. D. A. Vsi tisti, ki bodo poklonili za dom sto dolarjev ali več, bodo tako vstopili v zgodovino kot ustanovitelji našega prvega akademskega zavoda v tujini.

2. Zraven plošče bo imenik vseh "DOBROTNIKOV KATOLIŠKEGA SLOVENSKEGA DIJAŠKEGA DOMA" v Z. D. A., to je, vseh tistih, ki bodo s svojim darom, čeprav enim samim dolarjem, pomagali kupiti hišo.

3. Ustanovitelji in dobrotniki bodo vedno še prav posebno dobrodošli gostje v dijaškem domu. S svojim darom bodo že danes olajšali študij svojim otrokom.

4. Imena ustanoviteljev in dobrotnikov bodo objavljena v tujakšnem časopisu.

5. Najbolje pa bodo vsem dijakom izkazali svojo hvaležnost z vestni študijem, dokler bodo v domu in s požrtvovalnim delom za vero in narod, ko doštudirajo.

Prosimo, POMAGAJTE! ZAČNITE PRI VZGOJI! ZGRADITE TEMELJ! Dijaki in morda vsi Slovenci Vam bodo hvaležni in Bog bo nekoč Vaš dobri Plačnik!

Vse prispevke za dijaški dom hvaljeno sprejema

Pripravljalni odbor
za Kat. slov. dij. dom
1249 East 79th Street
Cleveland 3, Ohio.

Duhovniki — bolniki v Lurdu

Med najslavnejšimi romarji v Lurdu je bilo romanje 435 duhovnikov bolnikov iz Italije, med katerimi 93 na posteljah. Pravijo, da še niso videli v Lurdu podobnega prizora. Pred lursko votlino so postavili 100 oltarjev, kjer so se duhovniki vrstili za sv. mašo. Težje bolni so maševali kar na postelji. Nekateri so držali prenesljivi oltarni kamen na prsih, da so bili njih bolni udje v tesni bližini z relikvijami mučencev. Izmučena tleesa novih mučencev so služila za oltar. Še bolj ganljiv prizor je bil, ko je 25,000 francoskih vojakov poromalo v Lurdu in ni bilo dovolj spovednikov. Ponudili so se tedaj bolni duhovniki, ki so na svojih ležiščih poslušali obtožbo in delili odvezo.

Zadnjega dne se je pa zgodilo nekaj nepričakovaneja. Bolni duhovnik, ki je že prej na potovanju večkrat izrazil željo, da bi umrl v Lurdu in vedno ostal v Marijini bližini, je nenadoma umrl. Želja se mu je izpolnila. A na njegovo mesto je že nastopil drugi. Mlad bogoslovec iz zdravilišča v Arku je bil istega dne v Lurdu posvečen v mašnika. Število duhovnikov se torej ni spreminilo.

Dr. Josip Gruden

Zgodovina slovenskega naroda

Taki deželni zbori so bili leta 1469. v Št. Vidu na Koroškem, leto pozneje v Brežah, leta 1474. v Volšpergu, za posamezne dežele pa v raznih mestih. Vsa pri- zadevanja papežev, knezov in duhovščine, izpodbuditi Friderika na veliko križarsko vojsko proti Turkom, so bila zaman. Ogrožene dežele niso dobile ni- kake državne pomoči. Le toliko vojaštva, kolikor so ga same zmogle, so postavile na mejo v obrambo domačije.

Ni čuda, če je moral Friderik ob toliki brezbriznosti sli- šati marsikatero trpko besedo od deželnih stanov. Kolika ne- zadovoljnost je vladala med ljudstvom, spoznamo iz nekega oklica, ki so ga v Gradcu javno pribili in ki je bil stroga, sva- ilna pridiga za cesarja: "Dvigni se iz spanja, v katerem že dolgo ležiš po svojem poželjenju," kli- če neznani pisec cesarju, "tvo- ji podložniki iz plemstva in pre- prostega ljudstva v vojvodini Kranjski in Metliki te že več kakor pol leta s hrepenečimi tožbami kličejo na pomoč zoper Turke".

Potem spominja cesarja sve- te prisage, ki jo je storil pri kronanju in slavnih del njegovi- jih prednikov. Očita mu, da je nezadovoljnost svojih podlo- žnikov povzročil s poslabša- njem denarja, zvišanjem dav- kov, carine in drugih bremen. Slednjič mu stavi pred oči zgled njegovega očeta Ernesta, ki ni imel niti deseti del Friderikovih dohodkov in se je vendar slavno bojeval zoper sovražnike. — Spis je zanimiv vzgled, kako pristočno se umeli presojati v srednjem veku celo najodlič- nejše osebe v državi.

Mesto da bi Friderik zbral vse svoje sile in jih postavil naspro- ti prodiranjočemu polumesecu, se je pa zapletel v nesrečno vojs- ko z ogrskimi kraljem Mati- jem Korvinom.

Matiya Korvin je znani "kralj Matjaž" slovenskih narodnih pesmi. Ostal je pri ljudstvu v dobrem spominu. Toda slave svojega imena nima zahvaliti vojski s Friderikom, čeprav je takrat morda postal znan po naših krajih, temveč pred vsem svojim viteškim bojem s Turki. Razmere med cesarjem in kra- ljem so bile vedno napete, ker sta bila tekmeča, Friderik je o- petovano poizkušal pridobiti o- grsko krono, dočim si je tudi Matija, odkar je veljal za prvo- boritelja krčanstva proti Tur- kom, delal upe na cesarski pre- stol.

Že leta 1476. sta si drug dru- gemu očitala, da si bunita pod- ložnike. Ko je Friderik spre- jel pri sebi Korvinovega na- sprotnika, ostrogonskega nad- škofa Ivana, in zoper njega sklenili zvezo s poljsko-českimi kraljem Vladislavom, je kralj Matija udaril z vojsko na Fri- derikove dežele.

Sam je šel preko Litve in Du- najskega gozda in zavzel me- sta: Klosterneuburg, Korneu- burg, Tuln in Št. Hipolit. Na Štajersko pa je prodril iz Sla- vonije zagorski knez Juraj, sin Jana Vitovca. Požgal je trg Ljutomer in oplenil vso pokra- jino tja do Maribora. Na Kra- njsko sta udarila iz Hrvaške knez Stefan II. Frankopan in njegov sin Bernardin.

Cesar se ni upal v bran posta- viti na odprtem polju, ampak se je umaknil v Krems, potem v mesto Štajer, naposled v Gmu- den. Turkiški naval, ki je zopet pretel, je slednjič povzročil, da je Matija sklenil mir. Cesar mu je dal visko odškodnino: 100.000 cekinov in mu moral pustiti v fevd kraljestvo Češko. — Toda mir je trajal komaj dve leti. Friderik je hotel begunca Ivana vsiliti solnograškemu kapitlju

za nadškofa, a ta se je obrnil na ogrskega kralja za pomoč.

Matiya Korvin je sedaj nasto- pil kot zavetnik in varuh solnograške cerkve proti Fride- riku. Že l. 1479. je zopet napad avstrijske dežele, zavzel Ptuj, Lipnico in druge solnogra- ške in sekovske gradove na Štajerskem; tudi Radgona in Kostanjevica sta se mu morali udati. Njegov vojskovodja, Čeh Panisko, je v jeseni leta 1480. prodril na Koroško, zasedel Bre- že in gradove po okolici, dočim se je druga ogrska četa pod vodstvom Črnahora polastila gradu Sovodnje (Gmund).

Vse te vojske so se vršile hkrati s strašnim turškim nava- lom leta 1480. Od dveh sovra- žnikov so bile slovenske deže- le poplavljenjane in opustošene. Ogrske čete so hodile po deže- li in ljudem izjemale hude da- vke v denarju in živilih, češ, da jih hočejo varovati pred turški- mi roparji. Turki sami pa so po stari navadi plenili in požigali, dočim so se Ogrji poskrili za varnim zidovjem. Kar je še preostalo, so oropali sami.

Iz te tužne dobe je zlasti spo- mina vredno obleganje Gospe Svete pri Celovcu. Matijev po- veljnik Hans Haugwitz je pri- šel meseca septembra leta 1480. od Št. Vida pred utrjeno Gospo- sveto in razpostavil svoje topo- ve okoli cerkve. Obrambo je vo- dil gosposvetski kanonik in žup- nik iz Čjanč po imenu Rad- haupt. Haugwitz je sprožil ne- kak strel proti cerkvi. Do naj- novejšega časa je bilo videti tamkaj obešeno tako kamenito ogrsko kroglo. — Naenkrat pa strel razžene top in ubije voja- ka, ki je stal ob njem. Haug- witz še ni odnehal, ampak je u- kazal s puškami in loki strelja- ti na branitelje. Toda le eden izmed njih je bil od puščice ma- lo ranjen, Ogrji pa so izgubili mnogo vojakov.

Sramotno je moral stotnik o- diti in se je iz jeze znesel nad revnimi kmeti po gosposvetski okolici, katerim je požgal hiše. (Dalje prihodnjič)

Ženske dobijo delo

ŽENSKA

da bi čistila urade ob sobotah, navadno od 7 zj. do 1 pop. Pla- ča od ure.

Crawford Fitting Co.
884 E. 140 St.

(164)

Ženska za Bench Assembly
Lahko delo. Plača od ure, 40 ur na teden. Majhna firma.
Crawford Fitting Co.
884 E. 140 St.

(164)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

2-družinska hiša na 1197 E. 173 St., 5-4. Plinsko gretje, garaža. Kdor si želi hišo ogledati, naj se zglesi na na- slovu pri stranki, ki stanuje zgoraj. —(163)

Naprodaj

Naprodaj je delikatesen C 2 lioenco v slovenski naselbini, 5 sob in kopalnica z najemno po- godbo. Blizu E. 55 St. in St. Clair. Pokličite EN 1-4131. (161)

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo izborni zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.
KE 1-0034

BUY YOUR
EXTRA SAVINGS
BONDS
NOW

Tovarna "letečih krožnikov"

Cleveland, O. — Dragi go- spod urednik!

Z velikim zanimanjem sem bral Vaša poročila o letečih krož- niki. Zdaj res ni nobenega dvo- ma več o obstoju teh pošastnih pojavov. Časopisi pišejo o njih, očividci pripovedujejo in jaz sam sem enega videl v živahnem "sa- loonu" pri osmi časi tramina.

Vključ temu domnevam, gos- pod urednik, da niso leteči krož- niki nič drugega kot najnovejša uresničitev človeške želje po po- snemanju ptičev.

Odkar je poskušal Ikarus le- teti s pomočjo perja kot ptič, pa vse do danes si ljudje prizadeva- jo, obvladati ozračje. Baloni, ki jih je vzgon segretega zraka ozi- roma lahkih plinov dvigal v vi- šine, so bili odvisni od vetra. Iz- našdba letala pomeni veliki na- predek. Propeler ali zračna tur- bina (pri "jet") letalih na motor- ni pogon ga žene, sesalna sila zraka na gornjo površino kril pa ga drži nad zemljo; z raznimi kr- mili mu dokaj neodvisno določa- mo višino in smer.

Za dosego velikih višin in hi- trosti so pričeli za vremenoslovne in vojaške namene uporabljati rakete. Reakcijska sila vrste za- porednih strelav da raketi, ki ima po navadi obliko ošiljene le- talske bombe, veliko hitrost. Če raketa ni vodena, sledi ob startu dani ji smeri ter končno podleže sili zemeljske privlačnosti. Po- tovanje z raketo bi bilo zelo ne- prijetno, ne le zaradi velike hi- trosti, marveč še v večji meri zaradi naglega starta in težkega pristanka. Zato so prišli na mi- sel, voditi rakete s pomočjo ra- dija. Sedaj v Ameriki živeči W. von Braun je to idejo uresničil v zadnjih letih pretekle svetovne vojne. Nemci so imenovali to vr- sto raket povračilno ("V") oro- žje, danes pa jo poznamo pod na- zivom "guided missiles".

Pri vseh načinih letenja je si- la zemeljske privlačnosti — tež- nost — bistveni faktor. Dolgo so si ljudje belili glave, kako pre- magati to naravno silo, ki ji je še pred 10 leti praktično nihče ni vedel pravega vzroka. Fiziki so se izogibali vprašanju z drugim prav tako praznim izrazom: pri- vlačnost mas.

Opazovanje v naravi in vsak- danja izkušnja uči, da se telo pri naglem vrtenju uspešno upira težnosti. Zemlja sama in prete- žna večina vseмирskih teles so take vrstave. Če opremimo dis- ku slično telo z nekaj raketnimi cevmi, ki so pritrjene tangenci- jalno na obod, dobimo zelo uspe- šno vrtavko. Drugi dajejo pred- nost obliki pokončne cigare, ki se sestoji iz dveh v nasproti sme- ri se vrtečih plaščev, tako da človek, ki se nahaja na nevtralni osi v notranjosti, vrtenja ne ob- čuti. S takimi in podobnimi stvarmi so poskušali časopisni poročevalci z bogato fantazijo tolmačiti leteče krožnike, ko so se prvič pojavili.

Vsi dosedaj omenjeni načini le- tenja temelje na uporu zraka.

Človeštvo pa je že vedno sanja- lo na polete v vsemirje. Kako se gibati v brezračnem prostoru, kako premagovati silo težnosti tam, ti dve vprašanji sta vedno znova postavljali problem gravi- tacije v ospredje. Napori nove- ših naravoslovcev niso ostali brez uspeha, kajti končno se je le po- srečilo, priti težnosti do jeter in obsti. Pred kakimi 15 leti je fin- ski fizik Leiri objavil vrsto raz- prav, kjer daje novo tolmačenje Einsteinovi relativnostni teoriji in dela vrtenje subelektronov elementarnih magnetov odgo- vorno za težnost. Vključ never- jetnosti njegovih izvajanj so po- skušali potrditi njih pravilnost. Tik pred koncem druge svetovne vojne so izdelali na poseben na- čin ovite tuljave, ki se postav- ljene pod napetost odtegnjejo vplivu težnosti. Izgubljena voj- na je prekinila serijo zanimivih poizkusov.

Toda subelektroni so ostali v zraku. Brž ko so raziskovanja na območju energije atomskih jeder pripeljala do serijske produkcije atomskih bomb, so se vodilni znanstveniki posvetili vprašanju gravitacije. Einstein je dal one- mu Fincu prav in subelektroni so stopili daleč v ospredje. Že itak težka predstava elektrona, pod katerim smo prvotno razumeli delec mase, ki potuje okoli atom- skega jedra liki planet okoli son- ca, pozneje nekaj oblak in kon- čno enostaven elektromagnetni val, ta predstava je bila za na- vadnega zemljana še bolj otežo- čena. Zanimivo je le to, da so teoretska razpravljanja spre- mljali dejanski pojavi letečih krož- nikov — degraditiranih teles z veliko gibčnostjo.

Tukaj naj omenim zanimiv do- godek. Ko sem se pred 2 leti za- drževal v zapadni Nemčiji, sem se nekega popoldneva vozil po ponosni veliki cesti od Frank- furta proti Muenchenu z nemško dvoživko. Pod dvoživko razu- mejo tam avto, kojega trup ima obliko čolna, tako da more vozi- lo ob potrebi tudi plavati. Naše vozilo samo po sebi ne bi bilo nič posebnega, če ne bi bil njegov lastnik zamenjal poškodovanega motorja z drugim, ki ga je vzel iz sestreljenega športnega letala. Avto je tako delal mnogo večji hrup, kot ga je skromnost njego- va dovoljevala. Vključ grozne- mu ropotu sem se trudil, da bi zaspal, kar je hušnil mimo nas zadnji model Buicka s hitrostjo kakih sto milj na uro. Videz je bil, da je naše vozilo lastnika Buicka zelo zanimalo, kajti pred nami je ustavil vožnjo in nam pomahal. Toda ko je prišel bli- že, je samo omenil dami na na- šem vozilu, da je naslednji večer pri njem party in jo povabil, da kot običajno prevzame dolžnosti gospodinje.

Dama se je po čudnem naklju- čju usode čutila dolžno, dati mi pojasnilo o vihravem vozaču.

"To je A.", je dejala, "lastnik tovarne za leteče krožnike."

"Dobra šala," sem odgovoril.

Toda vesela gospodična je za- trjevala, da ni šala. Seveda gre za miniaturne krožnike, igrače, za katere pa je genijalni izumi- tel našel toliko možnosti prak- tične uporabe, da je uspešno vz- drževal tovarno z 200 delavci.

Zaspanost me je minila in za- mislil sem se. Spomnil sem se, kako sem si pred 25 leti brusil bose pete po tratah, da sem spra- vil papirnatega zmaja na vrviči 50 sežnjev v zrak. Moderni otrok pa bo sedel k elektronskemu apa- ratu ter bo poslal svojega "zma- ja" — miniaturni leteči krožnik okoli zemlje ter bo istočasno opa- zoval aligatorje ob izviru Ama- zonke, igro japonskih otrok, vse, o čemer mu bo pripovedoval uč- telj v šoli. Njegov leteči krožnik bo namreč opremljen s TV od- dajnikom in še marsičem. Da, časi se naglo spreminjajo. Kar je bila včeraj utopija, bo jutri igrača.

Zelo napačno bi bilo, če bi v vsakem nebesnem pojavu videli pošastni leteči krožnik. Znano je dejstvo, da je naša zemlja izpo- stavljena neprestanemu vsemir- skemu dežju. Delci materije plavajo po vsemirju in ko pride- jo v območje zemeljske atmosfere, začare zaradi trenja v zraku. Teža teh delcev — kometov — se giblje od ulomkov grama do nekaj ton. Zvezdoslovci so ugo- toville, da je utrinkov več ko sto- tisoč na dan. Po mnenju znan- stvenikov izvira ta vsemirski dež od razletelih se zvezd. Nobenega dvoma ni, da bo naša zemlja pov- zročila novo ploho vsemirskega dežja, če ne bodo ljudje prav kmalu ozdravljeni od atomske epidemije.

Na drugi strani je treba upo- števat, da morejo biti številne razstrelbe atomskih bomb vzrok še neznanih posledic. Oblaki ioniziranih plinov se dvignejo v velike višine, nekontrolirano po- tujejo po atmosferi, povzročajo spremembe vremena, neurja in morda še kaj drugega. Tudi mo- ramo upoštevati, da moderna tehnika odkriva vsak dan mno- žico novih stvari, ki nas bodo vedno znova presenečale.

Zanimivo je vprašanje, ali so v zadnjem času opazovani svetlob- ni pojavi v zvezi z letečimi krož- niki ali ne. Če smatramo, da je severni magnetni pol odgovoren za polarni sij, je kaj lahko mogo- če, da magnetni viharji letečih krožnikov povzročajo podobno svetlobo. Na odgovor moramo nekoliko počakati, zaenkrat so to pač vojaške skrivnosti.

Mnogo ljudi se je ob branju poročil o letečih krožnikih po nepotrebnem razburjalo. Vsi ve- mo, da si človeštvo neutrudljivo prizadeva uničiti samo sebe. Da- nes ko elektronsko vodene rake- te prepotujejo oceane in konti- nente v nekaj urah, noseč neiz- bežno smrt za vsa živa bitja na teritoriju 10 ali 20 kvadratnih milj, pač malo pomeni, če dobi- mo še en krožnik na glavo. Ko s ponosom opazujem gigantski tehnični napredek naše velike in lepe dežele — moje nove domo- vine, sem popolnoma siguren, da bodo naše oblasti in naši znan-

Moški dobijo delo

Moški dobijo delo

Sposobni Forge Shop učenci Ali hočete

T—najboljše delovne pogoje

A—prilike za napredek

P—načrt za pokojnino

C—življenske stroške poravnane

O—nadurno delo

Prinesite dokaz državljanstva
Morate delati katerikoli shift.

THOMPSON PRODUCTS, INC.
23555 Euclid Ave.
Cleveland Transit Bus No. 28

FORD MOTOR CO.

17601 Brookpark Rd.

zdaj preišče sposobne
može za sledeča dela

CUTTER GRINDERS

TOOLMAKERS

ELECTRICIANS

MILLWRIGHTS

MACHINE REPAIRMEN

TINSMITHS

PIPEFITTERS

LABORERS

Izvrstna plača od ure z dodatkom za
življenske stroške

Pridite osebno takoj v naš
Personnel Building na Engle Rd.
blizu Brookpark Rd.

(163)

"OLIVER"

potrebuje

operatorje za

RADIAL DRILL PRESSES

SMALL SINGLE SPINDLE

DRILL PRESSES

PRESS HELPERS

POTTER & JOHNSON

LATHE

LIBBY LATHES

TURRET LATHES

LARGE

TURRET LATHES —

SMALL

LO-SWING LATHES

VERTICAL MILLING

MACHINES

DIE STORAGE

OXYGRAPH-CAMOGRAPH

BLANCHARD GRINDER

HANCHETT GRINDER

BULLARD OPERATORS

Incentiven zaslužek od začetka na
nepotrebnem delu. Plačane počitni-
ce in prazniki; točka glede živ-
ljenskih stroškov, avtomatičen po-
višek do srednje mezd. Mora biti
pripravljen delati prvi, drugi ali
tretji shift; 5% povška za delo na 2.
shiftu; 10% na 3. shiftu.

Employment urad odprt dnevno
od 8 do 4:30 pop.

The Oliver Corporation

19300 Euclid Ave.

KE 1-0309

(163)

Stanovanje iščejo

Družina z odraslimi člani
išče dvo ali več sobno stano-
vanje. Kličite HE 1-0628.

—(162)

stveniki storili vse za varnost de-
žele ter zagurili zmago principi-
pov miru in svobode za ves svet.
John Kr-1

Delo za moškega

Priletnega moškega bi radi,
da bi pometal in čistil urade.
Delo je 40 ur na teden, 5 dni
v tednu. Oglasiti se pri John
Drenik. 23776 Lakeland Blvd.
tel. RE 1-3300. (X)

Milling Machine

and

Turret Lathe

Operators

Morajo znati postaviti svoj
"setup"; precizno delo. Pla-
ča od ure in visoki dodatni
zaslužki.

Le Roi Co.

Cleveland

Rock Drill Division

12500 Berea Rd.

(162)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Na Beckford Ave., v Eucli-
du pri cerkvi sv. Kristine, 4
sobe in kopalnica in ena ne-
zgotovljena soba v drugem
nadstropju.

Za podrobnosti pokličite

Matt F. Intihar

630 E. 222 St.

Tel.: RE 1-6888 ali IV 1-0678

X

Naprodaj

Lesena stanovanjska hiša za 5
družin na 1008 E. 64 St., blizu St.
Clair Ave. Štiri stanovanja se-
stoje iz štirih sob in kopalnice,
eno pa iz dveh sob. Na mesec
\$142 stanarine. Cena ugodna.
Kličite GA 1-1414; Steve Szalai,
10701 Buckeye Rd. (162)

Farma naprodaj

v Hartgrove Township—Rome,
Ohio, 50 akrov, 7-sobna hiša,
skedenj (barn), obe zgradbi
imata nove strehe. Nov traktor
s cultivatorjem, disk in plug.
Cena zelo ugodna. — Zamenja-
va možna.

Gostilna naprodaj

Gostilna s stanovanjem, D-1 in
D-2 license, ima nov inventar
vključno bar, backbar, hladil-
nik, mize, stoli, sink iz nerjave-
čega jekla, 3 sobe zgoraj, gara-
ža za dva avtomobila. Gostilna
se nahaja na 1¼ akra zemlje v
East Trumbull, Ohio. Zame-
njava možna.

Delikatesna trgovina naprodaj
na Lake Shore Blvd.—inventar
ima nov hladilnik, rezalo za
meso, tehniko in za okoli
\$2.000. zaloge. Stanovanjski
prostori od zadaj trgovine —ne-
obvezno. Povprečen tedenski iz-
kupiček \$900.00.

KOVACH REALTY

960 E. 185th St. KE 1-5030

(160)

JAPONSKI PREDSTAVNIKI REDA — Oddelek ošaške policije na Japonskem, kate-
rega naloga je miriti komunistične razgrajče, se je, kot kaže slika, opremil s posebnimi
aluminijastimi ščiti in palicami, da bo lažje kos vročevrtnim razgrajčem.

HENRIK SIENKIEWICZ:

Z ognjem in mečem

Zagloba je navzlic strašnem položaju, v katerem se je nahajal, nastavljal ušesa.

"Na ženitovanje?" je zamrhal.

"I kaj pa si mislil?" je govoril Bohun "ali sem mari kmet, da bi jo prisilil brez popa, ali mi mari ne gre, da se poročim v Kijevu? Ti je nisi odvedel v Bar za kmeta, temveč za atamana in hetmana . . ."

"Dobro!" je pomislil Zagloba. Potem je obrnil glavo k Bohunu:

"Veli me razvezati!" je rekel.

"Poleži, poleži, pojdeš na pot, ti pa si star in je treba, da si odpočiješ pred potjo."

"Ti si moj prijatelj, zato te odpeljem k drugemu svojemu prijatelju, h Krzivonosu. Midva že poskrbiva, da ti bo tam dobro."

"Toplo mi bo" je zamrmral slahčič in iznova so mu začele mravljice laziti po hrbtu.

Naposled je začel govoriti:

"Vem, da se sridiš name, a po krivici, po krivici — Bog ve! Midva sva živela skupaj in sva v Čehrinu izpila marsikak vrček, ker sem gujil do tebe očetovsko ljubezen radi tvojega viteškega mišljenja, kakršnega ne dobiš v vsej Ukrajini. In kaj? Ali sem ti jaz hodil na pot? Da nisem tedaj s teboj jezdil v Rozloge, še dandanes bi živela v dobrem prijateljstvu, — in čemu sem šel, če ne iz naklonjenosti do tebe?"

In če bi ti ne bil zbesnel, če bi ne bil moril onih nesrečnih ljudi — Bog vame gleda — bi ti ne bil hodil na pot. Kaj se mi je treba mešati v stvari tujih ljudi! Rajši bi, da bi bilo dekle tvoje nego koga drugega. Toda poleg tvoje tatarske zdijvanosti se mi je zbudila vest, da je vendarle plemiški dom. Sam bi tudi drugače ne bil postopal.

Saj bi te bil lahko radi večje varnosti spravil s sveta, pa čemu nisem storil tega? Ker sem slahčič in me je bilo sram. Sramuj se tudi ti, saj vem, da se

ČE HOČETE PRODATI VAŠE POSESTVO

Mi imamo kupce z gotovino. Za hitro postrežbo pokličite **JOS. GLOBOKAR** 986 E. 74th Street HE 1-6607

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogel St. Clair Ave in E. 68 St.

DVA POGREBNA ZAVODA

za zanesljivo izkušeno sočutno pogrebno postrežbo po ceni, ki jo SAMI izberete pokličite

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
5117 St. Clair Ave. E.
Henderson 1-0628

hočeš nad menoj maščevati. Deklico imaš itak v svojih rokah — kaj hočeš od mene? Ali je nisem varoval, kakor oko v glavi? Da si ji prizanesel, znači, da je v tebi viteška čast in vest; toda kako ji boš podal roko, ki si jo iskrunil z mojo krvjo?

Kako ji poveš: "Tega človeka, ki je te prepečjal skozi kmetiško in tatarsko drhal, sem mučil?" Sramuj se in izpusti me iz teh vezi in iz tega robstva, v katero si me izdajniško ujel! Mlad si in ne veš, kaj te lahko še zadene — a za mojo smrt te bo Bog kaznoval s tem, kar ti je najljubše."

Bohun je vstal s stola, bled od togote, se približal Zaglobi in začel govoriti z zamolklim glasom:

"Mersajec nečisti, pasove dam rezati raz tebe, na ognju te sežgem, z žezli nabijem, raztrgam na kosce!"

In v blaznosti je segel po nož, ki mu je visel ob pasu. Nekaj hipov ga je krčevito stiskal v roki, že, že se je ostrina zasvetila gospodu Zaglobi pred očmi, a čenik se je premagal, pahnil nož zopet v nožnico in zakriknil:

"Mojoljci!"

Šest žaporožcev je planilo v izbo. "Vzemite to laško mrho in jo vrzite v hlev, a pazite nanjo kot na oko v glavi."

Kozaki so pograbili gospoda Zagloba, dva za roke in dva za noge, eden začel za lase — in so ga vlekli iz sobe, ga prenesli čez vse dvorišče in ga naposled vrgli v bližnjem hlevu na gnoj. Potem so se duri zaprle in ujetnika je obdela popolna tema — le skozi špranje med stebri in skozi luknje v deskah je tupatam prodirala blede nočna svetloba. V kratkem so se oči gospoda Zaglobe privadile temi.

Oziral se je okoli in zapazil, da v hlevu ni niti svinj niti molojcev. Razgovore teh poslednjih pa je bilo čisto razločno čuti skozi vse štiri stene. Očividno je bilo vse poslopje pazno zastraženo, a navzlic stražam si je gospod Zagloba oddahnil. Predvsem je živel. Ko je Bohun nad njim blisnil z nožem, je bil gotov, da mu je odbila zadnja ura — in Bogu se je priporočal — kar je res, to je res — z največjim strahom. Toda Bohun je očividno sklenil ohraniti ga za neprimerno grozovitejšo smrt.

Hrepenel je ne le, da bi se maščeval, marveč da bi se tudi nasitil z maščevanjem nad tem, kateri mu je iztrgal krasotico in mu prikratil njegovo molojško slavo in ga osmešil, ker ga je povil kakor malo dete. Bila je torej za gospoda Zagloba žalostna perspektiva, — toda zaenkrat ga je vendar potolažila misel, da še živi, da ga najbrž odvedejo h Krzivonosu in ga šele tam začno mučiti — da ima torej še nekoliko, morda še več dni pred seboj. Medtem pa leži, evo, v hlevu, samotni, in lahko sredi nočne tišine pomišlja o ukanah.

To je bila edina dobra stran. A ko je začel misliti o slabih straneh, mu je začelo na tisoče mravelj lezti po hrbtu.

Ukane! . . .

"Če bi ležal merjasec ali svinja v tem hlevu," je mrmral gospod Zagloba, "bi jih imela več nego jaz, ker bi ju ne zvezali navzkriž na lastno sabljo. Ako bi celo Salomona tako zvezali, ne bi bil modrejši od lastnih hlač ali od mojega podpetnika. O Bog, Bog, čemu me tako

kaznuješ! Izmed toliko ljudi na svetu sem samo temu zlodeju želel utiti, a moja nesreča je taka, da ravno njemu nisem ušel. Kožo bom imel tako izčesano kakor svieobodzinsko sukno. Če bi me bil kdo drugi ujel, bi izjavil, da pritegnem k vstaji in bi je potem odkuril. Toda še drugi ne bi verjel, kaj šele ta. Čutim, da mi srce umira. Hudiči so me prinesli le sem — o Bog, Bog, ni z roko ni z nogo se ne morem premakniti, o Bože, Bože!"

V kratkem pa je gospod Zagloba pomislil, da bi se laže domislil kakih ukan, če bi imel proste roke in noge. Kaj, če bi poizkusil? Če bi se mu le posrečilo preriniti sabljo izpod kolen, potem bi šlo laže. Toda kako bi jo porinil? Ali bi se preobrnil na stran? Slabo. — Gospod Zagloba se je globoko zamislil.

Nato se je začel premetavati na lastnem hrbtu čimdalje hitreje in hitreje — in z vsako tako kretinjo se je pomaknil za pol palca dalje. Postalo mu je vroče, lasje so se mu spotili bolj nego pri plesu in včasih je prenehal in počival, včasih pa je prenehal, ker se mu je zdelo, da gre kdo molojcev k durim — in iznova je začel z novo silo; naposled se je prinil do stene.

Potem pa se je začel drugače premetavati, re od glave k nogam, temveč s strani na stran, tako da je vsakokrat polahko sunil v steno s koncem sablje, ki se je pri tem umikala izpod kolen in nagibala vedno bolj na notranjo stran, kjer je bil ročaj.

Srce je začelo biti v gospodu Zaglobi kakor s kladivom, ker je videl, da to ravnanje utegne imeti uspeh.

In delal je dalje, trudeč se udarjati kar najtiše in le takrat, ko je razgovor molojcev glušil lahke udarce. Naposled je prišel trenutek, ko je bil konec nožnice v eni vrsti z laktjo in kolenom in ko ga nadaljne suvanje ob steno ni moglo več ipahnuti.

Zato pa je na drugi strani že molen znaten del sablje iz nožnice in sicer precej težji, če se pomisli, da je bil ročaj.

Na ročaju je bil križec, kakor navadno pri karabelah; gospod Zagloba je računal na ta križec.

In v tretje se je začel premetavati, a sedaj je bil cilj njegovega

truda, pririniti se z nogami k steni. Izvršivši tudi to, s je jel porivati vzdolž. Sablja je še tičala med podkolenki in rokama, a ročnik se je vsak čas zadeval ob vegasta tla — naposled se je križec zadel silneje — gospod Zagloba se je zadel zadnjikrat in čez hip ga je radost priklenila na mestu. Sablja se je popolnoma izmuznila.

Slahčič je vzel takrat roke izmed kolen in dasi je imel dlani še zvezane, je zagrabil z njimi sabljo navzdol. Nožnico je pridržal z nogami — in potegnil železo.

Razrezati vezi na nogah je bilo sedaj stvar enega trenutka.

Težavneje je bilo z dlanmi. Gospod Zagloba je moral na gnoju sabljo obrniti s hrbtom navzdol, z rezilom navzgor ter z vrvo drgniti po rezilu, dokler je ni prerezal.

Ko je storil to, je bil ne le osvobojen vezi — marveč tudi oborožen.

Oddahnil se je globoko, potem se je prekrizal in začel Boga zahvaljevati.

Toda od osvobojenja vezi pa

do osvobojenja iz Bohunovih rok je bilo še zelo daleč.

"Kaj dalje?" se je vprašal gospod Zablogba.

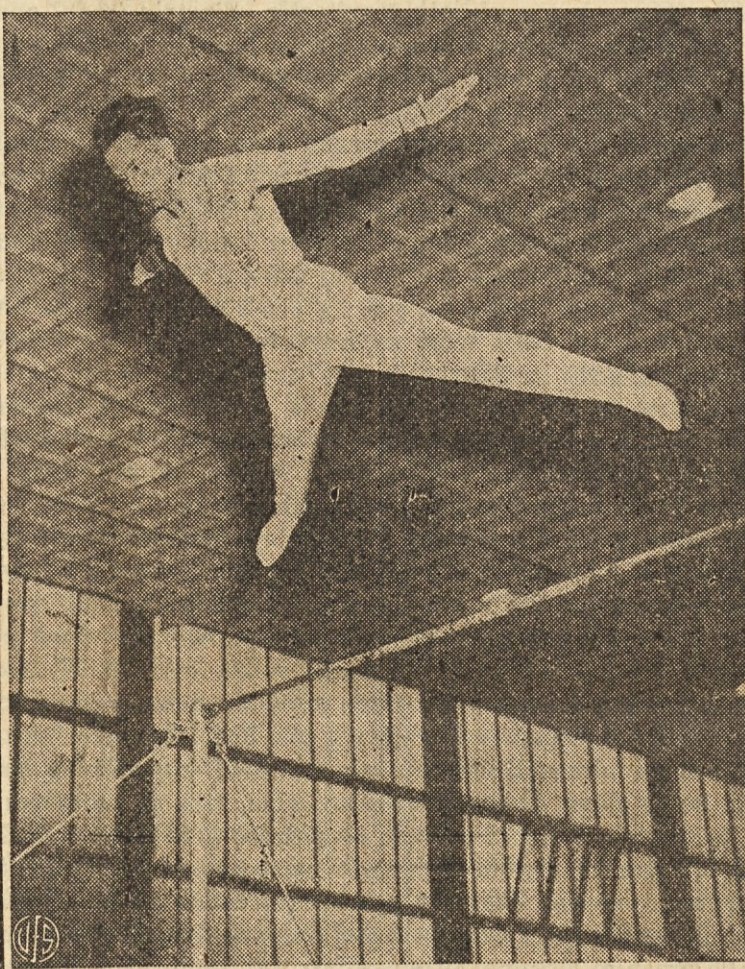
In odgovora ni našel. Hlev naokoli je bil obdam od molojcev; bilo jih je skupno sto, niti miš se ne bi mogla neopažena izmuzniti, kaj šele človek take debelosti, kakršne je bil gospod Zagloba.

"Vidim, da z mano ni nič več," je rekel samemu sebi, "in moj dovtip je toliko vreden, da bi mogel z njim mazati škornje, dasiravno bi lahko kupil boljšega mazila pri Ogrih na sejmu. Če mi Bog ne pošlje kake misli, pojdem vranam za pečeno čko, toda če mi jo pošlje, obetam, da bom živel v čistosti kakor gospod Longinus."

Glasnejši razgovor molojcev, za steno je pretrgal nadaljne razmišljanje, poskočil je in prislonil uho na špranje med stebri.

Izsušeni smrčaji stebri so odbijali glasove kakor podstavek teorban — besede so prihajale razločno.

"In kam pojdemo odtod, oče Ovsivuj?" je vprašal neki glas.

LETEČI ČLOVEK — Theo Wied iz Stuttgarta na Nemškem zgleda, kot da bi visel v zraku, v resnici je pa po dovršeni vaji na drogu le odskočil in bo skoro "pristal" na tleh. Wied je eden izmed članov nemške telovadne vrste, ki se bo udeležila letošnje olimpijade v Helsinkih na Finskem.

NOVICE... z vsega sveta

NOVICE... ki jih potrebujete

NOVICE... ki jih dobite še sveže

NOVICE... popolnoma nepristranske

NOVICE... kolikor mogoče originalne

NOVICE... ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

"Ne vem, gotovo do Kamienca," je odgovoril drugi.

"Ba, konji komaj vlečejo no — ne dospajo."

"Radi tega tudi stojimo tu; do rana se odpočijejo."

Nastalo je molčanje, potem se

je oglašil prvi glas tiše nego prej:

"A meni se zdi, oče, da kre — ne atamana izpod Kamienca na Jampo!"

Zagloba je pritajil sapo v prsih.

1952	AUG.	1952
Sa	Mo	Tu
3	4	5
6	7	8
9	10	11
12	13	14
15	16	17
18	19	20
21	22	23
24	25	26
27	28	29
30		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

AUGUST

30. — Modern Crusaders No. 45 SDZ imajo celodnevno zabavo na SNPJ farmi.

SEPTEMBER

14. — Pevski zbor Triglav priredi piknik v Domu zahodnih Slovencev na Denison Ave.

OKTOBER

5. — Društvo sv. Lovrenca št. 63 KSKJ priredi proslavo 50-letnice združenja z banketom v SND na E. 80 St. ob 5. uri popoldne.

5. — Društvo sv. Štefana št. 224 KSKJ slavi 25-letnico z banketom ob enih pop. v dvorani sv. Pavla na 1369 E. 40 St.

11. — Društvo Soča št. 26 SDZ priredi veselico v Domu zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

12. — Pevski zbor "Zvon" priredi svoj redni jesenski koncert v

Slov. nar. domu na E. 80 St.

18. — Podružnica št. 10 Slov. žen. zveze praznuje v Slov. domu na Holmes Ave. 25-letnico svojega obstoja.

19. — Pevsko društvo "Planina" priredi v počastitev 15-letnice obstoja ob 7. uri zvečer koncert v Slov. nar. domu na Maple Heights, Ohio.

26. — Skupna oltarna društva praznujejo desetletnico obstoja v Slov. domu na Holmes Ave. z igro Dramatskega društva "Lilija."

NOVEMBER

15. — Društvo "Kras" št. 8 SDZ praznuje 40-letnico s posebno prireditvijo.

DECEMBER

7. — Pevski zbor "Slovan" priredi v AJC, Recher Ave. svoj običajni jesenski koncert.

LEPA PRILOŽNOST ZA VAS

HIŠNI POSESTNIKI! Sedaj imate priložnost, da zamenjate vaše sedanje stanovanjske razmere za dosti BOLJŠE.

Mi imamo veliko izbiro novih in starih hiš za prodajo ali zamenjavo.

CENE novih hiš so od \$15,750 navzgor. Vse se nahajajo v EUCLID. Te nove in zelo privlačne hiše imajo krasno in moderno izvršeno notranjo ureditev.

Če posedujete staro hišo, pa želite imeti udobno novo hišo, ki vas bo popolnoma zadovoljila, se ustavite pri nas, da se pogovorimo radi zamenjave, kar vam bo prihranilo sitnosti okoli prodaje vaše stare hiše.

NE ODLAŠAJTE! Pridite takoj SEDAJ! Te hiše prodajamo hitro iz dneva v dan.

KOVAC REALTY

960 East 185th Street

Kenmore 1-5030

Ali veste, da je 15 milijonov ljudi v Ameriki

izpostavljeno vsled svoje odvisne teže najrazličnejšim boleznim? Zavarovalnice zahtevajo od njih višje pristojbine, ker računajo z njihovim krajšim življenjem. Če ste tudi Vi med njimi, Vam je sedaj mogoče odvrniti nevarnost, ki Vam preti.

S stalno rabo enkrat na teden, po zdravniškem predpisu tudi večkrat, boste dobili nazaj ono zdravo težo, ki odgovarja Vaši postavi.

Zdravilna kopel stane samo \$25.00 v naši delavnici v Clevelandu, kjerkoli v U.S.A. \$27.50 z vpošteto poštnino, zavarovalnino in sales-taxo. Ničesar ni treba kupovati posebej. Pišite po pojasnila:

CHERNE HEALTH BATH

6904 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

ŽENINI IN NEVESTE!

Nasha slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

5117 St. Clair Avenue

Henderson 1-0628